Վերապատրաստող կազմակերպություն

ՀՀ ԿԳՄՍ «Մարտունու Տ.Աբրահամյանի անվան ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ

Հերթական ատեստավորման ենթակա ուսուցիչների վերապատրաստման դասընթաց

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՄԻԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՆ

Անցկացման վայրը՝ Մարտունի

Աշխատանքի ղեկավարը՝ Բեյբության Հասմիկ

Ուսուցիչ՝ Դարբինյան Լալա

Դպրոց՝ «Զոլաքարի Ա. Վարդանյանի անվ. թիվ 2 միջն. դպրոց» ՊՈԱԿ

ՄԱՐՏՈՒՆԻ-2020

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Բովանդակություն..... 2

Ներածություն..... 3

ԳԼՈՒԽ.1 ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՄԻԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՆ

1.1Մեթոդականաշխատանքըդպրոցում.....**5**

1.2 Ուսուցչի գործառույթները՝որպես առարկայական մեթոդական միավորման անդամ.....12

Եզրակացություններ.....18

Առաջարկություններ..... 19

Օգտագործված գրականության ցանկ.....20

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Մեթոդական միավորումը հանրակրթական ուսումնական հաստատությունում ուսուցիչներիմեթոդականաշխատանքըկազմակերպող, համակարգողգլխավորօղակն է:
Մեթոդականաշխատանքըդպրոցումմիմանկավարժականհամակարգ է, որի հիմնական գործառույլլավագույնփորձիփոխանակման, մեթոդամանկավարժական և ուսումնադաստիարակչական հարցերի, արտադասարանական միջոցառումների կազմակերպման և այլ ուսումնական հարցերի քննարկման մեջ է կայանում, այլ խոսքով՝ մեթոդական միավորումների գործունեությունը միտված է ուսումնադաստիարակչական գործընթացի արդյունավետ կազմակերպմանը՝ հիմք ընդունելով կրթության որակի բարելավման անհրաժեշտությունը:

Մեթոդական միավորումների գործունեությունը մեծապես միտված է այդ թվում նաև ուսուցիչների ստեղծագործականներուժիհամակարգմանը, քանիորսաայնհարթակնէ, որտեղուսուցիչներըհնարավորությունունենբարձրաձայնելիրենցիուզողուսումնական հարցերը, քննարկելդրանք, հանդեսգալնպատակայինառաջարկություններով, նախագծելաշխատանքիիրականացմանճանապարհայինքարտեզներ, քննարկելիրականացվածփոխադարձդասալսումներնուկիսվելմանկավարժականօրի նակելիփորձով:Մեթոդականմիավորումներիառաջնայինշահակիցներըուսուցիչներնե ն, քանիորաշխատանքնայստեղուղղվածէհենցվերջիններիսմասնագիտականորակների , մեթոդականգիտելիքներիբարձրացմանը, ուստիյուրաքանչյուրուսուցչիանհատականդերակատարումնառանցքայինէմեթոդակ անմիավերմանգործառույթներիարդյունավետիրականացմանհամար:

Նոր աշխարհի առաջընթացիաննախադեպաճը, բարձրտեխնոլոգիաներիներդրումն էապես դիպչում է նաև կրթական համակարգին: Կրթական ոլորտը ամենօրյա ռեժիմով բարեփոխում ու արդիականացվում է, ընդ որում՝ ոչ միայն դասավանդողներն են զինվում համապատասխան նոր մեթոդամանկավարժական գիտելիքներով, սովորողները նույնպես շատ հաճախ կարողանում են կառավարել տեղեկատվական հոսքերը: Արդյունքում ստացվում է, որ ուսուցչի համար ևս անսպասելի խնդիրներ են ծագում: Նա պետք է հասցնի քայլել ժամանակի հետ համընթաց, որպեսզի շարունակի կատարել կրթելու ու

դաստիարակելու իր գործառույթը: Ստացվում է, որ մեթոդական միավորումներում կոլեկտիվ աշխատանքը ուսուցչի համար այն հարթակն է, ուր նա կարող է սովորել, սովորեցնել, ուսումնասիրել, հետազոտել՝ բարձրացնելով իր մասնագիտական որակները:

Հետազոտությանթեմայիարդիականությունը:Թեմայիարդիականությունը պայմանավորվածէ ուսուցչիգործառույթներիումանկավարժականորակներինորպահանջներով, իսկմեթոդականմիավորումները, որպեսուսուցիչներիհամախմբմանուփոխգործակցությանառաջնայինօղակ, կարողենիրենցդրականազդեցությունը բերելուսուցիչներիմասնագիտականորակների բարձրացման, ինչպեսնաևհանրակրթականուսումնականհաստատությունումկրթադաստիարակչական գործընթացիառաջընթացի վրա:

Հետազոտությանննպատակը:Ձևակերպելմեթոդական միավորումների՝որպես ուսուցիչների փոխգործակցության առաջնային օղակի հիմնական դերը, գործառույթները, մեթոդական միավերումների նախագաների և անդամների գործառույթները, ինչպես նաև այս օղակի ազդեցությունը կրթության որակի բարձրացման վրա:

Հետազոտությանխնդիրը:
Ցույցտալմեթոդականմիավորումներկազմելուանհրաժեշտությունը ևդրանցումներգրավվածուսուցիչներիհնարավորձեռքբերումները:

ԳԼՈՒԽ.1 ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱՄԻԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՆ

1.1 ՄեթոդականաշխատանքըԴպրոցում

Հնրակրթական ուսումնական հաստատությունում մեթոդական աշխատանքի իրականացման ձևերից է մեթոդական միավորումների կազմակերպումը: Դրանք մոտ կամ հարակից առարկաներից կազված առարկայական մասնախմբեր են, որոնք իրականացնում են հատուկ կանոնակարգված գործունեություն: Դպրոցումկրթականգործունեությանարդյունավետկազմակերպմաննպատակովձևավորվումենխորհրդակցականմարմիններ՝ մանկավարժականխորհուրդ, առարկայականմեթոդականմիավորումներ, ծնողական, աշակերտականխորհուրդներ: Կարողենձևավորվելնաևայլխորհրդակցական (հոգաբարձուների, շրջանավարտների) մարմիններ[1]:

Մեթոդմիավորումների կազմման հարցում որոշում կայացնողը դպրոցի մանկավարժական խորհուրդն է:Մանկավարժականխորհուրդը խորհրդակցական մարմին է, որը կազմավորվումէմանկավարժականհամակազմիօգոստոսյանառաջիննիստում: Մանկավարժականխորհուրդըձևավորվումէտնօրենիհրամանով՝ մեկուսումնականտարիժամկետով: Մանկավարժականխորհրդիանվանականկազմըգրանցվումէմանկավարժականխորհրդիարձանագրություններիմատյանում[2]:

Ստացվում է, որ խորհրդի նիստում խորհրդակցական մարմնի անդամները քննարկում են մեթոդական միավորումների կազմման հարցն ու անհրաժեշտության դեպքում ընդունում այն: Աշակերտների թվով պայմանավորված՝ հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում այդուհետ ձևավորվում են առարկայական մեթոդական միավորումներ մոտ կամ հարակից առարկաներից:

Առարկայականմեթոդականմիավորումներնստեղծվումեննույնառարկայիերեք կամ ավելիուսուցիչներիառկայությանդեպքում:Մյուսդեպքերումկարողենձևավորվելմեթո

[1] https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=114876 ՀՀ Կառավարության որոշում
[2] Նույն տեղում

դականմիավորումներ՝հարակիցառարկաներիուսուցիչներից:Դասվարներիհամարստեղծվումէտարրականկրթությանմեթոդականմիավորում[3]:

Այսպիսովառարկայականմեթոդականմիավորումըուսումնականհաստատությանմեթոդամանկավարժական գործունեությանհիմնականկառուցվածքայինտարրնէ, որնիրականացնումէուսումնական, դաստիարակչական, մեթոդականևարտադասարանականաշխատանքներիհամակարգումըդպրոցում:

Մեթոդականմիավորումներիթիվըորոշվումէ՝ելնելովուսումնականհաստատությանկողմիցհանձնարարվածխնդիրներիհամալիրլուծմանանհրաժեշտությունիցևհաստատվումդպրոցիտնօրենիհրամանով: Մեթոդականմիավորումներըստեղծվում, վերակազմակերպվումևլուծարվումենդպրոցիտնօրենիկողմից՝ուսումնականաշխատանքներիգծովտեղակալիառաջարկությամբ:Մեթոդականմիավորումներըանմիջականորենենթակաենուսումնականաշխատանքներիգծովփոխտնօրենին:Հանրակրթականուսումնականհաստատությանուսումնականգծովտնօրենիտեղակալիպաշտոնայինպարտականություններից՝
ղեկավարելառարկայականմեթոդականմիավորումներիաշխատանքները,
ընդհանրացնելևտարածել
մանկավարժականաշխատանքիարդյունավետփորձը,
աջակցելուսուցմաննորմեթոդներիներդրմանը,ուսուցիչներինհաղորդակիցդարձնելգիտությանևմանկավարժությաննորագույննվաճումներին[4]:

Մեթոդականմիավորումների գործունեությանհիմքումսովորողի իրավունքներն ու շահերն են, այն առաջնորդվումէ ՀՀՍահմանադրությամբևօրենքներով, կառավարությանորոշումներով՝հաշվիառնելովկրթականմարմիններիբոլորմակարդակներիսովորողներիշահերնուիրավունքները: Այսմարմնիգործունեության հիմքումընկածէսովորողներիկրթությունննուդաստիարակությունը, ինչպեսնաևդպրոցիկանոնադրությունը,օրենքովսահմանվածկարգովտնօրենիհրամաններնուցուցումները:

Մեթոդականմիավորումը, որպեսդպրոցիկառուցվածքայինմիավոր, ստեղծվումէուսումնականհաստատությանհետևյալխնդիրներըլուծելուհամար.

- ուսուցիչներիմասնագիտական որակների զարգացում;
- կրթության վերաբերյալ նորմատիվային և մեթոդական փաստաթղթերի ուսումնասիրություն;

[3]Նույն տեղում
[4]Նույն տեղում

- ուսումնականպլանների, թեմատիկ պլաններիպատրաստում;
- տարբերտեսակիդասերիանցկացմանմեթոդաբանությանկատարելագործումև դրանցկրթական, մեթոդականնյութատեխնիկականաջակցություն;
- մանկավարժականփորձերի, փոխադարձ դասալսումներիանցկացում, արդյունքների քննարկում, վերջնարդյունքների ամփոփում հաշվետվությունների տեսքով;
- հեղինակայինծրագրերի, մեթոդներիվերլուծություն;
- ավարտականդասարաններիբանավորքննություններիհամար նախատեսված հարցաշարերի, թեստային աշխատանքների համալիր քննարկում, պատրաստում;
- ատեստավորմաննյութերիհամակարգում;
- ծանոթացումներդպրոցականուսումնական գործընթացին;
- առարկայիդասավանդմանվիճակիմշտադիտարկում, վերլուծություն;
- ինտեգրված դասերի պլանավորում, իրականացում, արդյունքներիվերլուծություն;
- կոնկրետթեմայովբացդասերիկազմակերպում՝ առարկայիբարդթեմաներիմեթոդաբանականզարգացումներինծանոթանալուն պատակով;
- առաջադեմմանկավարժականփորձիուսումնասիրությունևընդհանրացում;
- բարձրմասնագիտականմակարդակովուսումնական, մեթոդականևփորձարարականաշխատանքիկազմակերպումևանցկացումմեկկ ամմիքանիհարակիցառարկաներից;
- թեմայիվերաբերյալմեթոդականզարգացումներինծանոթացում, առարկայիդասավանդմանմեթոդներիվերլուծություն;
- հաշվետվությունների պատրաստումուսուցիչներիմասնագիտական ինքնակրթության, խորացվածվերապատրաստմանդասընթացներիմասին;
- ուսուցման մեթոդների քննարկում, փորձնական կիրառում;
- նորարարականտեխնոլոգիաներիուսումնասիրություններդնում;
- առարկայականօլիմպիադաներիներդպրոցական փուլի կազմակերպում և անցկացում;
- առարկայականօլիմպիադաներիմարզային և հանրապետական փուլերին մասնակցող սովորողների նախապատրաստում;
- գիտաժողովների, մրցույթներիկազմակերպումևանցկացում;
- մատենավարական աշխատանքների իրականացում, վերահսկում;

- ուսումնական գրավոր աշխատանքների պլանավորում, հարցաշարերի կազմում և իրականացում;
- սահմանվածկարգովփորձարկվողդասագրքերիփորձաքննության կազմակերպում;
- ուսումնականպլանովսահմանվածդասաժամերինախնականբաշխումնառաջարկի ներկայացումդպրոցիտնօրենին;
- սովորողներիուսումնականառաջադիմությանընթացիկևամփոփիչ (կիսամյակայինևտարեկան) գրավոր աշխատանքների արդյունքների քննարկում:

Ստացվում է, որ մեթոդական միավորումների աշխատանքը բազմաբնույթ է: Այն միտված է ուսուցչի մասնագիտական որակների բարձրացմանը՝խրախուսելով կոլեկտիվում աշխատելու և համագործակցելու վերջինիս ցանկությունը: Առարկայական մեթոդական միավորման բոլոր անդամներն ունեն հավասարազոր իրավունքներ ու պարտականություններ: Իրենց կատարած աշխատանքով վերջիններս հաշվետու են մեթոդական միավորման նախագահին, ով ի պաշտոնե, համակարգում է միավորման աշխատանքները՝ դրանք ամփոփելով միավորման նիստերի ժամանակ: Առարկայականմեթոդականմիավորումներինիստերըգումարվումենառնվազնյուրաք անչյուրամիսըմեկանգամ: Սահմանվածկարգովնիստերնարձանագրվումեն[5]:

Կրթությանառաջին՝ տարրականօղանը, որպեսկանոնկազմումէիրառարկայականմեթոդականմիավորումը. դասվարներիհամարստեղծվումէտարրականկրթությանմեթոդականմիավորում: Միջին և ավագ դպրոցների ուսուցչական կազմն ընդգրկվում է այլ առարկայական ստորաբաժանումներում՝հումանիտար, բնագիտական, ռազմահայրենասիրական, ընդհանրական:Առարկայական մեթոդական միավորման նիստերի ընթացքում նախագահը, ով վարում է նիստը, ծանոթացնում է նախօրոք կազմված օրակարգին, որի հաստատման դեպքում, նիստի ընթացքն արձանագրվում է:

Նիստումքննարկվածյուրաքանչյուրհարցիվերաբերյալընդունվումենորոշումներ, որոնք տեղ են գտնում արձանագրության մեջ:Դպրոցի առարկայական մեթոդական միավորումները կարող են անցկացնել նաև ինտեգրված քննարկումներ մի քանի օղակներով: Նիստի ընթացքում կարող են քննարկվել հետևյալ հարցերը.

[5]Նույն տեղում

- ✓ քննարկվումէհանրակրթականառարկայականչափորոշիչներինհամապատասխանուսումնականծրագրերի, ուսումնականպլաններինախագծերը, նորփորձարկվողդասագրքերը, մեթոդականձեռնարկներըևդրանցքննարկումներիվերաբերյալուսուցիչներին (դասվարներին) տալիսերաշխավորություններ;
- ✓ քննարկվումէկրթությանառանձնահատուկպայմաններիկարիքունեցողսովորող իանհատականուսուցմանպլանը;
- ✓ քննարկվում է դպրոցում նախատեսվող ուսումնադաստիարակչական միջոցառումների, պետական և այլ նշանակության տոների կազմակերպման ու անցկացման, հիշատակի օրերի, ոգեկոչման արարողությունների կազմակերպան ու անցկացման հարցը;
- ✓ քննարկվում է դպրոցում նախատեսվող մրցույթների, վիկտորինաների, ընթերցումների կազմակերպման ու իրականացման հարցը;
- ✓ դպրոցում այս կամ այն առարկայի միամսյակ հայտարարելու հարցը;
- ✓ աշխատանքն արդյունավետ բաժանելու հարցը;
- ✓ դպրոցում գործող խորհրդակցական այլ մարմինների հետ համագործակցելու հարցը;
- ✓ քննարկվում է սկսնակ ուսուցիչներին մեթոդամանկավարժական ուղղորդում տալու և փորձի փոխանակումն արդյունավետ իրականացնելու հարցը;
- ✓ այլ հարցեր:

Մեթոդականմիավորմանաշխատանքներըղեկավարումէդպրոցիտնօրենիկողմից առաջարկված և մանկավարժական խորհրդի հավանությանն արժանացածամենափորձառուուսուցիչներիցմեկը, ով աչքի է ընկնում նաև իր մարդկային որակներով, կառավարման փորձով ու մասնագիտական ու մեթոդամանկավարժական գիտելիքներով:Մեթոդականմիավորմանաշխատանքներնիրականացվումենընթացիկ ուսումնականտարվաաշխատանքայինպլանինհամապատասխան, պլանըկազմումէմեթոդմիավորմանղեկավարը, քննարկվումմեթոդմիավորմաննիստում՝նախօրոք համաձայնեցնելովմեթոդականգծովփոխտնօրենիհետ:Մեթոդականմիավորումներիգ ործունեությաննկատմամբհսկողությունննիրականացնումենդպրոցիտնօրենը և ուսումնական գծով տնօրենի տեղակալը:

Առարկայական մեթոդականմիավորումներն իրենց կատարած մատենավարական աշխատանքներով հաշվետու են ուսումնական գծով փոխտնօրենին: Այդպիսի փաստաթղթերից են.

- ✓ մեթոդականմիավորմանտարեկանաշխատանքայինպլան;
- ✓ մեթոդականմիավորմաննիստերիարձանագրություններ;
- ✓ անցածուսումնականտարվաաշխատանքիվերլուծություն;
- ✓ առարկայականմեթոդականմիավորմանանդամներիկատարածմեթոդական, ուսումնադաստիարակչականհետազոտություններ;
- ✓ տեղեկատվությունուսուցիչներիինքնակրթությանմասին;
- ✓ փոխադարձդասալսումներիարձանագրություններ;
- ✓ իրականացվածհանդիպումների, կոնֆերանսների, սեմինարների, կլորսեղանների, հաշվետվություններ;
- ✓ ատեստավորումանցածուսուցիչներիհավաստագրեր;
- ✓ իրականացրածարտադպրոցականմիջոցառումներիհաշվետվություններ ու պլաններ;
- ✓ հաշվետվությունանհրաժեշտ մեթոդականուդիդակտիկաջակցությանմասին:

Բոլորմեթոդականմիավորումներնիրականացնումենառարկայիվերաբերյալժամանակակիցուսուցմանհայեցակարգերիուսումնասիրություններ, վերահսկումդասավանդմանարդյունավետությունը՝օգտագործելովայլընտրանքային միջոցներ, գործիքներուդասագրքեր:
Եթեմեթոդականաշխատանքըդպրոցումլավէկազմակերպված, ապահնարավոր կլինի
ընդգծվածկերպովբարձրացնելուսումնադաստիարակչականգործընթացիորակը: Այս պարագայում ստացվումէ ,
որուսուցիչներիհամագործակցությունըկարելիէհամարելգերազանց:

Հանրակրթական դպրոցում ուսուցիչների համագործակցության գործընթացըպետքէիրականացվիանշահախնդիր, ամենմեկնայստեղչպետքէփնտրիանձնականշահ, հիմնականվերջնարդյունքըպետքէսահմանել՝ հաշվիառնելովսովորողիշահը: Այս առումով համագործակցող ուսուցիչները պետք է՝

- Պետք է դրսևորեն քննադատականմտածողություն սեփական աշխատանքի նկատմամբ՝ միտում ունենալով ավելի կատարելագործել այն;

- Հարկավոր է պատրաստ լինենխնդիրներիլուծմանթիմայինեղանակին;
- Կարևոր է գլոբալ հարցերին լուծում տալու համար պատրաստ լինել համակործակցային աշխատանքին;
- Հաճախակի հանդես գան հարցադրումներով, միասին փնտրեն ելքեր այս կամ այն խնդրի վերաբերյալ;
- Փաստարկներիբերեն՝ հիմնավորելով կրթական զանազան հարցերի շուրջ նիրենց դիրքորոշումը;
- Չվախենան առողջ բանավեճից;
- Ունենան անվերապահ վստահություն գործընկերոջ նկատմամբ:
- Հնարավոր կոնֆլիկտները լուծեն՝պահպանելով բարեվարքության կանոնները:
- Կիսվեն նորարար գաղափարներով;
- Հաճախ վերանայեն իրենց մոտեցումները, ինքնաանդրադարձ կատարեն:

Մանկավարժականայսօղակիգործունեությանհենքումմանկավարժականորակներ իբարձրացումնէ, որն ուղղակի կերպով պայմանավորում է ուսումնականգործընթացում կրթականչափորոշչովսահմանվածվերջնարդյունքներիիկատարածումը, ուստիկարելիէասել, որյուրաքանչյուրուսուցիչկարողէիրօրինակովխրախուսելմյուսին՝ ինպաստկրթականհամակարգիբարելավմանևուսումնականգործընթացիանցնցումիրականացման:

Կարծում ենք, որ ամեն բան ուսուցչի ձեքում է:Ուսուցիչնինքը պետք է նախաձեռնող լինի, փորձի ամեն բան անել, որպեսզի կարողանա ունենալ մասնագիտական բարձր որակներ, համապատասխանի կրթական համագարգի՝ ուսուցչից պահանջվող նոր պահանջներին: Իսկ դրան հասնելու միակ նպատակը գործընկերների հետ կառուցողական փոխհարաբերություններն են, աշխատանքի հանդեպ մոտիվացիան, ինքնակրթվելու և ինքնանդրադարձ կատարելու ցանկությունը: Վստահ ենք, որ կրթության բնագավառում գրանցվող մեծագույն հաջողությունները հենցնման ուսուցիչներին են պատկանում, ուստի կարծում ենք, որ նմանօրինակ հետազոտությունները ևս մեծ ազդեցություն կարող են ունենալ մեր՝ ուսուցիչներիս հաջողությունների վրա:

1.2 Ուսուցչիգործառույթները՝որպեսառարկայականմեթոդականմիավորմանանդամ

Վերջինշրջանումավելիուավելիհաճախենհնչումարտահայտություններ՝կյանքիորակ, կրթությանորակ, սոցիալականհաջողություն:ԿրթությանորակիբարելավումըՀՀկրթությանհամակարգիարդիականացմանհիմնականխնդիրներիցէ:Իհարկե, առանցնորարարականտեխնոլոգիաների, ժամանակակիցուսումնականմիջոցներիներդրման, ուսուցչիմասնագիտականորակներիբարձրացման, առաջադեմմանկավարժականփորձիբացահայտմանևտարածմանդրանհնարավորչէ հասնել, ինչպեսանհնարէհասնելառանցյուրաքանչյուրուսուցչիպրոֆեսիոնալիզմիբարձրացման:Ուստի, կարողենքհստակնշել, որառարկայականմեթոդականմիավորումներիգործառույթըդպրոցումուղղվածէհենցայդնպատակին:

Կարողենքվստահաբարարձանագրել, որդպրոցիգործունեությանդրականարդյունքներըուղիղհամեմատականենյուրաքանչյուրաշակերտիանհատականհաջողություններին, կրթականնվաճումներին, ուստիյուրաքանչյուրուսուցիչպետքէմեծուշադրությունդարձնիիրանձիինքնակատարելագործմանը, ինքնակրթությանը, դասերինպատրաստներկայանալուևարտադասարանականգործունեությանը: Որքանմեծէուսուցչիպատասխանատվությանզգացումը, կատարելագործվելու, որպեսնորորոիանդեսգալուցանկությունը, այդքանբարձրէկրթությանորակը:

Այս առումով անգնահատելի է մեթոդական միավորումների աշխատանքը դպրոցում: Այստեղ իրականացված բազմաբովանդակ գործառույթները օգնում են ուսուցչին գենեռացնել իր ողջ մարդկային ներուժը, աշխատանքին մոտենալ ստեղծագործաբար, գնալ նոր ու հետաքրքիր գաղափարների որոնման ճանապարհով, ինչի արդյունքում աշխատանքը դառնում է համակարգված ու արդյունավետ: Ուսումնական գործընթացը համակարգվում է, քանի որ մի նպատակի իրագործման համար աշխատում է մանկավարժների ամբողջ մի թիմ, բացառվում է ցանկացած անհատական շահ, բոլորը գործում են՝նպատակ

ունենալով համակարգել ուսումնադաստիարակչական գործընթացն ու բարձրացնել կրթության առաջնային շահակիցների՝ սովորողների կրթության որակը:

Կրթությանորակիհասկացությունըսերտորենառնչվումէկրթությանմատչելիությանը և, չնայածսրանքերկուտարբերհասկացություններեն, այնուամենայնիվփոխլրացնումենմիմյանց: Եթեկրթությանորակըհնարավորչէառանցկրթությանմատչելիության, ապամատչելիությունըիմաստազրկվումէառանցհամապատասխանկրթականորակի ապահովման: Որակյալկրթությունըմիտվածէապագայինևենթադրումէոչմիայննախկինումառկագիտելիքներիուսուցանումնայուրացում, այլևնորգիտելիքներիստեղծումանհատապեսկամկոլեկտիվեղանակով: Գիտելիքաստեղծգործունեությունըորակյալկրթությանհիմքերիցէ, որըկարողէբերելգիտելիքահենտնտեսության, ժողովրդավարականհասարակարգիզարգացման, կյանքիզարգացմաննորուղիներիումոդելներիստեղծմանուզարգացման[6]:

Ստացվում է, որ կրթության որակ ու մատչելիություն հասկացությունները խիստ համադրելի են, ուստի մեթոդական միավորման անդամ ուսուցիչները ևս պետք է իրենց գործունեության հիմքում դնեն մատչելիությունն ու հասանելիությունը:

Մեթոդական միավորումներն իրենց աշխատանքը պլանավորելիս պետք է հաշվի առնեն կրթության առաջնային շահակիցների՝ սովորողների շահերը: Ստացվում է, որ սովորողը նույնպես որոշակի կերպով, թեկուզ անուղղակի մասնակցում են կրթական համակարգի այս կամ այն օղակի աշխատանքներին: Սովորողներիմասնակցությունըկրթականգործընթացինենթադրումէ, որնրանքպետքէդառնանայդգործընթացիգործընկերայինկողմ՝իրենցդերերով, պատասխանատվությամբուիրավասությանշրջանակով: Այսսկզբունքիհամաձայնսովորողիուսուցչիմիջևպետքէգործիհամագործակցություն, վստահություն, հարգանք, քանիորկրթողներըիրենցևսսովորողներենևսովորողըկարողէաղբյուրհանդիսանալկրթողիհամարնորգիտելիքներիձեռքբերմանհամար[7]:

[6] http://ipp.am/wp-content/uploads/2018/01/Research-on-Quality-of-education01.08.2017.pdf Կրթության որակի ընկալումները հանրակրթական համակարգում, էջ4:
[7] Նույն տեղում, էջ 15:

Աջակցողկրթականմիջավայրըկրթականգործընթացիկարևորագույնկողմերիցէ, որտեղպետքէգերիշխիփոխադարձվստահությանմթնոլորտը, հարգանքը, ինչնիրհերթինխթանէհանդիսանումստեղծագործականությանևինքնուրույնությանհամար:
Այնիրհերթինկարևորումէկոլեկտիվուսուցումըևամրապնդումսովորողներիմիջևհարաբերությունները: Այս տեսանկյունից կարող ենք նկատել, որ սկսնակ ուսուցչին մեթոդական միավորման ներսում ևս կարող ենք դիտարկել որպես «սովորող», ուստի գործընկերների կողմից պետք է ստեղծվի փոխօգնության, աջակցման միջավայր, այլ խոսքով՝ մեթոդական միավորման նախագահն ու փորձառու անդամները պետք է առաջնորդվեն ժողովրդավարականևոչ-խստրականսկզբունքներով՝հարգելով բազմազանությունն ու հանդուրժողականությունը:

Եթե փորձենք վերլուծել ուսուցչի անհատական աշխատանքն ու ֆունկցիոնալ պարտականությունները մեթոդական միավորման ներսում, ապա պարզ է դառնում, որ ուսուցիչների զբաղվածությունն ավելանում է աննշան չափով: Այն գործառույթները, որոնք ուսուցիչն իրականացնում է միավորման ներսում, բացառապես նպաստում են վերջինիս մանկավարժական հմտությունների ձեռքբերմանն ու արդյունավետ գործունեություն իրականացնելուն:Ուսուցչի մասնակցությունը մեթոդական միավորմանը նպաստումէմասնագիտականվարպետության, մեթոդականկուլտուրայի, ստեղծագործականներուժիբարձրացմանը: Մեթոդականաշխատանքների իրականացման հիմնական ձևերից են.

- ✓ դասախոսություն, սեմինար, գործնականսեմինար;
- ✓ ստեղծագործականբանավեճ;
- ✓ հյուրասրահ, կոլեկտիվստեղծագործաշխատանքիժամ;
- ✓ գործնականխաղեր, իրավիճակայինուսուցում, դերայինխաղեր;
- ✓ մեթոդականմրցույթներ, մեթոդականգաղափարներիտոնավաճառ, մեթոդականվարպետությանդասեր:

Ձևաչափի ընտրության առումով ոչ մի սահմանափոկում չկա: Յուրաքանչյուր մեթոդական միավորման անդամ կարող է հանդես գալ իր առաջարկով՝ բերելով իր նորարարական միտքը:Մեթոդականմիավորմանանդամներըկարողենստանալիհատուկհանձնարարու

թյուններ, որոնցարդյունքներըկքննարկվեննիստերիժամանակ: Նմանօրինակիանձնարարություններիցեն.

- ✓ դասիմոդելավորում՝ որոշակի մեթոդների կիրառմամբ;
- ✓ տրվածթեմայովդասերիմշակումներ
- ✓ որոշակիթեմայովհետազոտություններկատարելուծրագրերիմշակում;
- ✓ ըստորոշակիթեմայի, պրոբլեմիգրականությանընտրություն;
- ✓ ստուգիչնյութերի, թեստերիկազմում;
- ✓ հուշագրերի, դիդակտիկնյութերիկազմում, պատրաստում;
- ✓ առարկայական, արտադասարանականմիջոցառումներիմշակում և իրականացում;
- ✓ այցելություններդասերի, արտադասարանականմիջոցառումների՝ վերլուծություններով;
- ✓ տրվածթեմայի, խնդրիվերաբերյալսեփականփորձիներկայացում;
- ✓ աշխատանք՝ ինքնակրթությանհամարընտրվածթեմայիշուրջ;
- ✓ որոշակիպրոբլեմիշուրջզեկուցմաննախապատրաստում;
- ✓ ուսումնասիրածթեմայի, խնդրիշուրջշնորհանդեսինախապատրաստում;
- ✓ սեփականհետազոտություններիշրջանակումձեռքբերումներիներկայացում:

Առարկայականմեթոդմիավորումներիաշխատանքներումառանձնակիկարևորություն էտրվումնաևուսուցիչներիինքնակրթությանկազմակերպմանը:Մեթոդմիավորման աշխատանքնանհրաժեշտէկառուցելընդհանուրմանկավարժականխնդիրներիշուրջ, որնայդպահինծառացելէդպրոցիառջև: Ընդհանուրթեմայիքննարկմանընթացքումմեթոդմիավորմաննիստերումցանկալիէկոնկրետացնելայն: Թեմայիորոշումիցհետոանհրաժեշտէնշելդրագործնականելքիձևը. ելույթներսեմինարներում, բացդասիընթացքումաշխատանքիփորձիներկայացումևայլն: Մեթոդականաշխատանքիժամանակակիցմակարդակիապահովմանհամարկրթականհաստատությունումկարևորէկազմակերպելաշխատանք՝ ուսուցիչներիննորմատիվփաստաթղթերի, մեթոդականառարկայականորգրականությանծանոթացմանուղղությամբ:

Մանկավարժականվարպետությանկատարելագործմաննպատակովմեթոդմիավորումըկազմումէդասերինփոխադարձայցելություններիպլան-գրաֆիկ: Ինչպես վերը նշել էինք՝մեթոդմիավորմանաշխատանքումմեծնշանակությունունիվարպետուսուցչիևսկս

նակմասնագետներիմիջևծավալվողգործունեությունը: Այս առումով անչափ կարևոր է յուրաքանչյուր ուսուցչի մասնագիտականորակները, Իսկ ի՞նչ են իրենցից ենթադրում այդ որակները:

Ուսուցչի մասնագիտականորակներից են՝

- հանդուրժողականությունը, սեփական աշխատանքըծրագրելուևկազմակերպելու, ուսուցմանգործընթացնարդյունավետիրականացնելու, մասնավորապեսավանդականևժամանակակիցմեթոդներըզուգորդվածօգտագործելու, անվտանգուսումնական, հոգեբանականևդաստիարակողմիջավայրստեղծելուկարողություն;
- նորըզգալուևընկալելուկարողություն, գենդերայինանկողմնակալություն;
- քննադատականմտածելակերպ, սեփականգործունեությունըմշտապեսվերլուծելու, վերանայելու, ճշգրտելուևկատարելագործելուցանկությունևկարողություն;
- սովորողիիրավունքներիպաշտպանի, երեխայինհամաձևավորողի, ուսումնադաստիարակչականգործընթացըերեխայիհամարհեշտացնողիդերերը ըմասնագիտականբարձրորակովկատարելուցանկությունևկարողություն;
- դպրոցի, դասարանիևնրանումկատարվողբոլորիրադարձություններիևփոփոխությունների մասնակիցելիևելուպատրաստակամություն[8]:

Մեթոդական միավորման տարեկան աշխատանքային պլանն իր մեջ ներառում է միավորման աշխատանքի բովանդակությունը, հիմնախնդիրներն ու յուրաքանչյուր անդամի անհատական ու համալիր աշխատանքը: Պլանումկարողեն տեղ գտնել հետևյալ դրույթները.

- ✓ առարկայիտեսականևդասավանդմանմեթոդիկայիհարցեր;
- ✓ մանկավարժությունիցևհոգեբանությունիցմասնագետներիելույթներ;
- ✓ ծրագրումընդգրկվածբարդություններկայացնողհարցերիուսումնասիրումևայդ կապակցությամբմեթոդամանկավարժականգրականությանհիրազեկում;
- ✓ նորմատիվփաստաթղթերիուսումնասիրում;
- ✓ նորդասագրքերիուսումնասիրում;
- ✓ միջառարկայականկապերիհարցեր;

[8]Ա. Թոփուզյան, Մանկավարժական միտք, 2012, «Ժամանակակիցուսուցչիններկայացվողպահանջները», էջ 13:

- ✓ տետրերիստուգմանհարցեր;
- ✓ մանկավարժականառաջավորփորձիուսումնասիրմանևտարածմանաշխատանք;
- ✓ սեմինարներիկազմակերպում՝ գործնականությանապահովմամբ;
- ✓ նպատակայինփոխադարձդասալսումների, բացդասերի իրականացում;
- ✓ ուսուցիչներիդասավանդմանորակիևսովորողներիգիտելիքներիմակարդակիուսումնասիրումևարդյունքներիքննարկում;
- ✓ սկսնակուսուցիչներիհետաշխատանքիկազմակերպում և իրականացում;
- ✓ քննականնյութինախապատրաստում;
- ✓ ինքնակրթությանվերաբերյալուսուցիչներիհաշվետվությունների ստուգում;
- ✓ ցուցահանդեսների, դիդակտիկնյութերի, զննականմիջոցների նախագծում և իրականացում;
- ✓ սովորողներիստեղծագործականաշխատանքներ;
- ✓ առարկայականարտադասարանականաշխատանքներ:

Այսպիսով, կարող ենք արձանագրել, որ մեթոդական միավորումների աշխատանքը դպրոցում մեծապես նպաստում է կրթության որակի բարձրացմանը և կառուցվում է յուրաքանչյուր անդամի աշխատանքի հիման վրա: Այս օղակի արդյունավետ աշխաանքի դեպքում ուսումնական հաստատությունում չեն առաջանա ո'չ կարգապահական, ոչ ուսումնական հնարավոր բարդություններ:

Կարծում ենք՝ այս աչխատանքը մեծապես կօժանդակի մեզ մանկավարժական գործընթացում մեր մեր աշխատանքն արդյունավետ կազմակերպելու համար:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսուցիչներիջանքերը, որոնքուղղվածենուսումնականգործընթացիարդյունավետընթացքին,միշտէլարդարացվածեն:
Դրավառապացույցըսովորողներիզանազաննվաճումներնուձեռքբերումներնեն:
Իսկարգասաբերգործելուհամարուսուցիչըպետքէկանոնակարգիուհամակարգիիրաշխատանքը՝ անդադարքայլելովնորմտքերի, կարողությունների, հմտություններիուտեխնոլոգիաներիհետևից:
Ուսուցիչիննմանհնարավորությունէընձեռումփոխգործակցայինաշխատանքըհանրակրթականուսումնականհաստատությանխորհրդակցականմարմինհամարվողառարկայականմեթոդականմիավորման ներսում, որտեղուսուցիչնունիանսահմանափակհնարավորություններսեփականմասնագիտականպահանջմունքներըբավարարելու համար:

Կոլեկտիվմոտեցումըհնարավորհիմնախնդիրներինհնարավորությունէտալիսուսուցչինավելիմոտիվացվել, ուսումնասիրելոլորտումառկախնդիրներնունորությունները, կիսվելսեփականփորձով, սովորելուսովորեցնել՝ նպատակունենալովապահովելարդիկրթականհամակարգիսահմանածպահանջներնուսուցչից:

Աներկբաէ, որայսպարագայումամենբանհենցուսուցչիցէկախված: Եթեկամոտիվացիա, լավնարարելու, առաջգնալուձգտում, ապատեխնոլոգիապեսհագեցածայսժամանակաշրջանումհնարավորէգտնելուղիներոլորտումհաղթանակների հասնելու՝հշահերկրիբարգավաճման,մատաղսերդի կրթության ու դաստիարակության:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- ✓ Կրթության ոլորտի նորարարությունների վերաբերյալ հաճախակի կազմակերպելքննարկումներ՝ընդգրկելովկրթությանոլորտիփորձագետների, կրթությանկազմակերպիչների;
- ✓ Մշակելարդյունավետ ռազմավարություն մեթոդական միավորման անդամների միջև աշխատանքը հավասար բաժանելու համար;
- ✓ Ձեռնարկելանհրաժեշտքայլեր մեթոդական միավորումների առավել ակտիվ անդամներին հաճախակի խրախուսելու համար;
- ✓ Մեծացնել վերահսկողությունը սկսնակ ուսուցիչների աշխատանքի նկատմամբ:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=114876 ՀՀ Կառավարության որոշում:
2. http://ipp.am/wp-content/uploads/2018/01/Research-on-Quality-of-education01.08.2017.pdfԿրթության որակի ընկալումները հանրակրթական համակարգում:
3. Ա. Թոփուզյան, Մանկավարժական միտք, 2012, «Ժամանակակիցուսուցչիններկայացվողպահանջները»: